

קריאה נרגשת לעשירי העולם

לכל חלקי הארץ, בכדי להראות לחילונים איך לומדים ואיך נראים בני ישיבה, הם נאלצו להפסיק את המבצע הזה בשל מחסור בתקציב.

גם החינוך החרדי יכל לגדול ולהתרחב, אך בשל המחסור בכסף אינם יכולים להרחיב את השורות, ולכן יש להם את אותו מספר ילדים בשלשים השנים האחרונות, העשירים אוחזים בידם את הכסף שניתן להם בפקדון, בכדי שיוכלו לתת להיכן שצריך.

ידוע שישנם מבין העשירים המתגאים שהם נותנים מעשר, שפירושו 10% מרכושם, ושואלים האם עוד יש לכם טענות אלינו, וע"כ אשיב ואומר שאינני מאמין שהם נותנים מעשר, ואפילו אם הם נותנים מעשר, הם רחוקים מלצאת ידי חובה. כי המעשר נאמר עבור מישהו שאינו מרויח הרבה ואין באפשרותו לתת, הוא יוצא ידי חובה כשהוא נותן 10%, אבל מי שמרויח יותר מכדי פרנסה, הוא חייב לתת לפחות חומש שפירושו 20% מהכנסתו, אחרת עוברים על איסורים חמורים, כך פוסק הגאון מוילנא במכתב שהשאיר למשפחתו כשהוא היה בדרכו לארץ ישראל ואנו מצטטים כאן את דבריו:

...למעשה יש להוריד חומש מהרווחים כפי שציוויתי ולא להמרות את הוראתי, כי מי שנותן פחות עובר בכל רגע על הרבה לאוין ועשין וזה כאילו שכופרים בתורה הקדושה

אף פעם בהיסטאריע היהודית במדינות הגלות עוד לא היה שפע של כסף כזה אצל היהודים, בשנים האחרונות לבד, אצל יהודים הקרויים חרדים, נחשבים כיום לאנשים העשירים בעולם, הם יכלו לפתור את בעיות המחסור והעוני של כל הנצרכים יחידים ומוסדות תורה וחסד.

מוצאים כיום כמעט בכל בית כנסת אנשים עשירים מאוד ביניהם מליונרים ומליארדרים, ומנגד שומעים מגבאי צדקה העובדים קשה מאוד על מנת לגייס את הכספים שזקוקים על מנת לפתור את בעיות הישוב הנחשב לישוב העשיר ביותר, כשביניהם מליארדרים, ובתשובה אומרים אלו לכותב שורות אלו, שישנם מתוכם כאלו המתיחסים לכל בקשה ולעומתם ישנם כאלו שאינם רוצים לכלל לשמוע, לבס לב אבן, לעצמם מפזרים הון רב, אך כשמדובר באחרים אינם רוצים לשמוע כלל, וכשלוחצים עליהם הם מתחמקים בסכום קטן שהם נותנים, ויותר לא רוצים לשמוע.

אמר לי אחד ממנהלי המוסד לבעלי תשובה אור החיים, שבסכום של מליון דולר יכלו להפוך את כל ארץ ישראל, בעלי התשובה מעוניינים ורצים לפנות לחבריהם ולהחזירם בתשובה, אך לצערנו אין אפילו את הסכום הדרוש להוצאות בלבד.

גם הארגון הידוע "יד לאחים" שניהלו בעבר ישיבות בין הזמנים כששולחים בני ישיבות

ח"ו עכ"ל, כך פסק רבנו הגר"א זצ"ל, וידעו זאת העשירים הליטאים, ויבחנו לעצמם האם הם עומדים בכך, כי אחרת הם בבחינת כופרים ר"ל. הוראתו של הגר"א מחייבת גם את החסידים מאחר והוא היה אז רבן של כל בני הגולה.

נצטט גם את דבריו של האור החיים הקדוש בפ' קדושים (יט יג) העשירים הם צינור אחד שדרכם תכננו לתת לנצרכים ולצדיקים, ולכן הקב"ה מזהיר אותנו לא תעשוק את רעך, אלו הם הצדיקים שהקב"ה קורא להם אחים וידידים, כמו שכתוב למען אחי ורעי אז אם לא נותנים את שזקוקים עוברים על לאו.

כמו כן ידוע סיפור המעשה כפי שהוא מובא בגמרא (מסכת כתובות דף סו ע"ב) שר' יוחנן בן זכאי כשיצא מירושלים רוכב על חמורו, הוא ראה איך שאשה אחת יושבת ואוספת תבואה שהניחו בפני הבהמות של הערבים, ושאלה מר' יוחנן שיפרנס אותה, שאל אותה ר' יוחנן מי את, השיבה אני בתו של הצדיק נקדימון בן גוריון (שהגמרא בגיטין מספרת עליו שכשנכנס לבית הכנסת והעריב היום, האור חזר והאיר, הוא היה מהצדיקים הגדולים ביותר שקיבל על עצמו לפרנס את ירושלים 21 שנה), שאל אותה רבי יוחנן בן זכאי, להיכן נעלמו כספי אביך?, השיבה האם לא אמרו בירושלים משל זה, שאם מישהו ימלח את כספו ואינו נותן צדקה, האם לא יחסר מלח לכספו, הרי המלח עושה שלדבר יהיה קיום, כך כשנותנים צדקה הוא שומר על הכסף שיהיה לו קיום, ובדרך אחרת "מלח ממון חסר חסד", מי שרוצה

למלוח את כספו שיהיה לו קיום, שיחסר מכספו על ידי שיתן לצדקה וחסד (ראה רש"י במקום).

המשיך רבי יוחנן ושאל אותה, ומה נהיה בכספו של חמיך? השיבה, בא זה ואיבד את זה, אמרה לו, רבי אתה זוכר כשאתה חתמת על הכתובה שלי, ענה ר' יוחנן לתלמידיו אני זוכר כשחתמתי על כתובתה היה כתובה שצד אביה מתחייב לתת מיליון דינרים חוץ ממה שחותנה מתחייב ליתן.

שואלת שם הגמרא האם נקדימון בן גוריון לא נתן צדקה?, הרי מספרים עליו שכשהוא היה הולך מביתו לבית המדרש ובחזרה, היו העניים מקבלים ממנו רכוש היו מוכרים אותו ומחלקים ביניהם, הרי רואים שהוא היה נותן צדקה, ואם כן מדוע בתו אמרה שהם לא נתנו צדקה ולכן הם הפכו לעניים, שהיא היתה נאלצת לאסוף חיטה ליד בהמות הערבים, הגמרא מספרת שרבי יוחנן בן זכאי בכה כשהוא ראה זאת ואמר, מאושרים אתם היהודים שאתם עושים רצונו של מקום, ולכן אף אומה בעולם אינה יכולה להכחידכם, אך כשאין עושים רצונו של מקום, הקב"ה משליכם לבהמות הערבים, ובכך הוא אישר שאביה לא עשה את רצונו של הקב"ה, ולכן נשאלת השאלה האם בשל כך מגיע לו עונש שכזה, הרי בסופו של דבר הוא נתן הרבה צדקה?

משיבה הגמרא נכון, הוא נתן צדקה, אך לא כל כך כפי שהי' יכל לתת, והגמרא מביאה את האימרה, שלפי יכולת הנשיאה של הגמל כך מעמיסים עליו, אותו דבר גם האדם העשיר, כי היכולת שלו לשאת הוא חייב

לשאת בעול הצדקה, ונקדימון בן גוריון לא נתן כפי שהוא יכלתו.

הגמרא בעצם בדברים אלה מדברת אל העשירים החסידים והמתנגדים, ומראה איך שעשירים יכולים לחיות בטעות, וצדיק כל כך גדול כמו נקדימון בן גוריון שחשב שהוא נתן די והותר, ובשביל הטעות במחשבתו הוא הפסיד את כל רכושו ונשאר ללא פת לחם. וביתו חיתה בדחקות נורא. איזה תירוץ יהיה לעשירים כשישאלו אותם מדוע לא למדתם מנקדימון בן גוריון שחייבים לתת לפי האפשרויות, שזהו לפחות חומש 20% מההכנסות כפי שציטטנו מ"אגרת הגר"א".

וזה רק בשביל צדיקים ועשירים כמו נקדימון בן גוריון, אך מי שיודע בנפשו שהוא חטא חטאים גדולים במיוחד ב"חטאת נעורים" החטא של ער ואונן כפי שכתוב בתורה חייבים בשביל זה מיתה בידי שמים, ובשביל זה הם נפטרו כפי שכתוב בפרשת וישב, ועל זה כתוב בספרים כל אשר יש לו יתן בעד נפשו, שלקנות את הנפש נותן אדם את כל רכושו, ועל זה לא נאמר המאמר חז"ל "המבזבז אל יבזבז יותר מחומש" רק מותר לתת אפילו את כל הרכוש, ראה (תניא איגרת הקודש פרק ט"ז).

דבר ידוע שהבתי כנסיות לחסידים בהעיר לעמבערג היו העשירים מחלקים את רכושם חציו לעצמם וחצים לעניים, וחוף מזה עזרו להם בכל צרכיהם, וכן עזרו לכל הארגונים שהיו בעיר, ואין ספק שאם היו שומרים את הכסף בבנקים, הם רק היו מאפשרים לגוים להמשיך ולעסוק בכספיהם, אבל על ידי שהתחלקו עם העניים הם השקיעו את כספם

בענייני שמים ושם הרווחים צוברים הון לחיים העתידיים הנצחיים בגן עדן, כמו שאמרו חז"ל בב"ב אצל מונבז המלך שגנו הונו למעלה בגן עדן.

ובזה היה פחות או יותר בזמנים נורמליים היכן שיהודים היו גרים במקומות מאות בשנים, באותם המקומות היו היהודים מתחלקים בפת לחםם ולא חיפשו לאגור כספים בידעם את הפסוק (תהלים מט) יצבור ולא ידע מי אוספם, היכן שדוד המלך ע"ה אומר האדם הטיפש האוסף כספים ואינו יודע בשביל מי הוא עושה זאת, אנו שואלים את היהודים העשירים, בשביל מי אתם צוברים את המליונים, בשביל הילדים והנכדים, אם מזלם יהיה שיהיו עשירים יהיה להם בדיוק כפי שיש לך, ובמיוחד בזמנים כאלה, כשהעולם עומד בפני פצצת אטום, שאף אחד אינו יודע מתי הוא יתפוצץ, ובאמת בזכות הצדקה העולם הזה קיים, ואם כן למה אתם אווזים את הכסף בכספות הבנקים, תוציאו מידכם את המליונים, ותמסרו אותם למוסדות התורה והחסד, ובזכות זה תזכו לקרב את הגאולה השלמה שאנו מחכים לה זמן כה רב, ושזה הדבר היחידי שיכול להציל את העולם מקאטאסטרופה ח"ו שהקב"ה יעזור מיד, וישלח את הגואל צדק שיגאלנו במהרה בב"א.

ועל זה באתי על החתום יום א' פ' נצבים לסדר "לעשות את כל דברי התורה הזאת" תשמ"ח לפ"ק ובברכת כתיבה וחתימה טובה

ה"ק שלום יהודה גראס

אבדק"ק האלמין יע"א